

2. august: Matteus 14, 13-21: Jesus metter fem tusen

Like før prekenteeksten vår finner vi fortellingen om døperen Johannes og hvordan han blir halshugget på befaling av kong Herodes. Vi møter Jesus når han akkurat har fått vite at slektningen hans er brutalt drept. Jesus tar med seg disiplene sine og reiser fra hjemstedet sitt, sannsynligvis Nasaret (Matt 13, 54) til et øde sted for å være alene. Om det er fordi han frykter for sitt eget liv eller er tynget av sorg er ikke godt å si – kanskje begge deler? Uansett har ikke tilbaketrekningen noe for seg – folket følger etter ham, og han får inderlig medfølelse med de som oppsøker ham. I stedet for å trekke seg unna helbreder og forkynner han for dem, og det strømmer folk til. Så begynner de praktiske problemene. Hva skal alle disse spise? Det var 5000 menn, og kvinner og barn, så kanskje rundt 10 000 mennesker. Ganske overveldende for noen og enhver! Men Jesus ber disiplene komme med de har - “dere skal gi dem mat!” - og så ber han takkebønnen over fem brød og to fisker, som deles ut til folket. Alle blir mette, og tolv kurver samles inn med restene.

Denne fortellingen har en parallellfortelling i alle de tre andre evangeliene. I Johannesevangeliet er rådvillheten hos to navngitte disipler (Andreas og Filip) beskrevet mer dramatisk, og det er også her det er en liten gutt som har med seg den beskjedne nisten som blir til mat for så mange. Fortellingen er spekket med symbolikk og mange prekenpoeng.

Først en sterk tilknytning til den jødiske fortellingen. Det greske ordet som forfatteren av Matteusevangeliet bruker for å beskrive “et øde sted” er det samme ordet som anvendes om Sinaiørkenen i Exodustradisjonen, altså fortellingen om israelittene i ørkenen etter utvandringen fra Egypt. Også de fikk brød av Gud i ørkenen, manna, nok til at de ble mette hver dag.

Takkebønnen Jesus ber kan man gjøre et poeng ut av. I jødisk tradisjon var det familiens overhode, faren som ba denne ved velsignelsesbønnen. Verbene som brukes om det Jesus så gjør kan også peke frem mot nattverden; Jesus “tok” brødet, “takket”, “brøt” og “ga”. Dette speiles i de fleste nattverdsliturgier i dagens kirker, i hvert fall i Metodistkirken. De tolv kurvene med mat kan representere de tolv stammene i Israel, altså det som på den tiden var “hele Guds folk”, og gir et frempek om at hele Gudsfolket skal få del i festmåltidet i Guds rike.

Man kan også stoppe opp ved helt andre ting enn de jødiske frem- og tilbakeblikkene. Om man bare ser på Jesu person i denne fortellingen; Han er egentlig i dyp sorg, sinne og kanskje redsel etter å ha fått høre at slektningen hans er død. Likevel lar han den “inderlige medfølelsen” få hovedrollen når han møter trengende mennesker. Det eksplosive og kraftfulle som er å finne i sorg og motgang omdannes hos Jesus til inderlig kjærlighet til andre. Han viser en annen kongemakt enn Herodes. Der Herodes ord og handlinger fører til død og lidelse, fører Jesu ord og handlinger til mette mager, liv og oppreisning.

Et wesleyansk blikk på denne teksten vil kanskje feste seg ved Jesu kommentar til disiplene når de sier at folket må få gå og kjøpe mat. “De trenger ikke gå - *dere* skal gi dem mat”. John Wesley var svært opptatt av at Guds kjærlighet ikke bare kan forkynnes i ord fra en prekestol, de må også gis gjennom konkrete barmhjertighetsgjerninger. Har vi egentlig nok brød i verden til at alle mennesker kan bli mette? Og hvilket “brød” trenger mennesker rundt oss i dag, i både praktisk og åndelig betydning?